

2^ο Κεφάλαιο Ζήτηση Αγαθών

Χρησιμότητα (utility) ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας είναι η ικανοποίηση που απολαμβάνει ο καταναλωτής σε μια χρονική περίοδο από την κατανάλωση του αγαθού.

Μεγιστοποίηση της χρησιμότητας: Βασική επιδίωξη κάθε καταναλωτή που απολαμβάνει από την κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών.

Παράγοντες που επηρεάζουν :το χρηματικό **εισόδημα** (Y) των καταναλωτών και **οι τιμές** (P) των αγαθών.

Ορθολογικός καταναλωτής (ορθολογική συμπεριφορά) είναι αυτός που έχει επιλέξει εκείνα τα αγαθά και σε εκείνες τις ποσότητες που του επιτρέπει το εισόδημά του, έτσι ώστε από την κατανάλωσή τους να μεγιστοποιεί τη χρησιμότητά του.

Ένας ορθολογικός καταναλωτής σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο έχει μεγιστοποιήσει τη χρησιμότητά του λέμε ότι βρίσκεται σε **ισορροπία**.

Νόμος της Ζήτησης

Ο καταναλωτής στην επιδίωξή του να μεγιστοποιήσει τη χρησιμότητά του από την κατανάλωση ενός αγαθού επηρεάζεται βασικά:

- από το εισόδημά του και
- από την ύπαρξη άλλων παρόμοιων αγαθών(υποκατάστατα αγαθά) που μπορούν να ικανοποιήσουν την ίδια ανάγκη

Όταν η τιμή ενός αγαθού μειώνεται, αυξάνεται η ζητούμενη ποσότητά του, και, όταν η τιμή του αυξάνεται, μειώνεται η ζητούμενη ποσότητα από το αγαθό αυτό, όταν οι άλλοι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τη ζήτηση παραμένουν σταθεροί (*ceteris paribus*).

5. Η συνάρτηση ζήτησης

Όταν μελετάμε τις μεταβολές στις ζητούμενες ποσότητες ενός προϊόντος καθώς μεταβάλλεται η τιμή του, δεχόμαστε ότι όλοι οι άλλοι παράγοντες οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν τη ζήτηση του προϊόντος αυτού παραμένουν σταθεροί. Αυτήν την παραδοχή (συνθήκη) στην οικονομία τη διατυπώνουμε με την έκφραση "**ceteris paribus**", που σημαίνει: τα άλλα ίσα ή σταθερά.

1) Γραμμική συνάρτηση ζήτησης: $= \alpha + \beta P$ και είναι ευθεία γραμμή. $Q_D \geq 0$ και $P \geq 0$, $\alpha > 0$, $\beta < 0$

2) ii) Η ισοσκελής υπερβολή $Q_D = \frac{A}{P}$ όπου $A = \Sigma \Delta$ δηλαδή $Q_D \cdot P = A$.

Γνωρίζοντας 2 σημεία μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τον τύπο

$$\frac{Q - Q_1}{P - P_1} = \frac{Q_2 - Q_1}{P_2 - P_1}$$

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΖΗΤΗΣΗΣ

1. Προτιμήσεις Καταναλωτών	-Ευνοϊκές → Αύξηση Ζήτησης
2. Εισόδημα(Y)	-κανονικά αγαθά (Αύξηση Y, Αύξηση Ζήτησης)
-κατώτερα αγαθά (Αύξηση Y, Μείωση Ζήτησης)
3. Τιμές άλλων αγαθών	-Υποκατάστατα (Αύξηση Τιμών, Αύξηση Ζήτησης)
-Συμπληρωματικά (Αύξηση Τιμών, Μείωση Ζήτησης)
4. Προσδοκίες	-Μελλοντική αύξηση Τιμών(Αύξηση Ζήτησης τώρα)
-Μελλοντική αύξηση Εισοδήματος (Αύξηση Ζήτησης τώρα)
5. Αριθμός Καταναλωτών	-Αύξηση αριθμού (Αύξηση αγοραίας Καμπύλης Ζήτησης)

ΕΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

8. Ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή

$$E_D = \frac{\frac{\Delta Q}{Q_1} \cdot 100}{\frac{\Delta P}{P_1} \cdot 100} \quad \text{ή} \quad E_D = \frac{\frac{\Delta Q}{Q_1}}{\frac{\Delta P}{P_1}} \quad \text{ή} \quad E_D = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_1}{Q_1}$$

Ο λόγος αυτός, δηλαδή η ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας προς την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής, ονομάζεται ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή.

Δείχνει το βαθμό ανταπόκρισης ή αντίδρασης των καταναλωτών στις μεταβολές της τιμής, όλων των άλλων παραγόντων σταθερών (*ceteris paribus*).

9. Ελαστικότητα σημείου και ελαστικότητα τόξου

$$E_{AB} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{\frac{P_A + P_B}{2}}{\frac{Q_A + Q_B}{2}} \quad \text{ή} \quad E_{AB} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_A + P_B}{Q_A + Q_B}$$

είναι ευνόητο ότι η απόλυτη τιμή της ελαστικότητας τόξου είναι ανάμεσα στις τιμές της ελαστικότητας των δυο άκρων του τόξου.

Παρατηρούμε ότι $|EA| > |EAB| > |EB|$

Αν $|ED| > 1$, η ζήτηση του αγαθού είναι **ελαστική**.

Αν $|ED| < 1$, η ζήτηση του αγαθού είναι **ανελαστική**.

Αν $|ED| = 1$, η ζήτηση του αγαθού είναι μοναδιαία.

Αν $|Ed| > 1 \rightarrow \Delta Q > \Delta P$ και η ΣΔ αυξάνεται όταν η τιμή μειώνεται, και το αντίστροφο.

Αν $|Ed| < 1 \rightarrow \Delta Q < \Delta P$ και η ΣΔ αυξάνεται όταν η τιμή αυξάνεται, και το αντίστροφο.

Αν $|Ed| = 1 \rightarrow \Delta Q = \Delta P$ και η ΣΔ παραμένει αμετάβλητη.

Αν $Ed = 0 \rightarrow$ Η ΣΔ εξαρτάται μόνο απ την τιμή και αυξάνεται όταν η τιμή αυξάνεται, και το αντίστροφο.

Αν $Ed = +\infty \rightarrow$ Η ΣΔ εξαρτάται μόνο απ την ποσότητα και αυξάνεται όταν η ποσότητα αυξάνεται, και το

15. Ελαστικότητα της ζήτησης ως προς το εισόδημα ή εισοδηματική ελαστικότητα

Η εισοδηματική ελαστικότητα υπολογίζεται με το λόγο της ποσοστιαίας μεταβολής της ζητούμενης ποσότητας προς την ποσοστιαία μεταβολή του εισοδήματος.

$$E_Y = \frac{\frac{\Delta Q}{Q_1} \cdot 100}{\frac{\Delta Y}{Y_1} \cdot 100} \quad \text{ή} \quad E_Y = \frac{\Delta Q}{\Delta Y} \cdot \frac{Y_1}{Q_1}$$

Αν $EY > 0$ τότε κανονικό αγαθό

Αν $EY < 0$ τότε κατώτερο

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- ✓ Στις ασκήσεις να κατασκευάζετε σχεδιάγραμμα και πίνακα για την καλύτερη κατανόηση της άσκησης.
- ✓ Σε διαφορετικό εισόδημα αντιστοιχεί άλλη καμπύλη Ζήτησης.
- ✓ Η ελαστικότητα μπορεί να υπολογιστεί από τα δεδομένα ενός σημείου και το συντελεστή $\beta = \frac{\Delta Q}{\Delta P}$.
- ✓ Κατά την απεικόνιση των μεταβολών τηρείτε η σειρά με την οποία γίνονται.